

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Ž 91

Text: Mt 3, 13 – 17 *Tu přišel Ježíš z Galileje k Jordánu za Janem, aby se dal od něho pokřtít. Ale on mu bránil a říkal: "Já bych měl být pokřtěn od tebe, a ty jdeš ke mně?" Ježíš mu odpověděl: "Připust' to nyní; neboť tak je třeba, abychom naplnili všechno, co Bůh žádá." Tu mu již Jan nebránil. Když byl Ježíš pokřtěn, hned vystoupil z vody, a hle, otevřela se nebesa a spatřil Ducha Božího, jak sestupuje jako holubice a přichází na něho. A z nebe promluvil hlas: "Toto je můj milovaný Syn, jehož jsem si vyvolil."*

Text o Ježíšově křtu vyvolává víc otázek než odpovědí. Např.: Jak může ten, který byl bez hříchu přijmout křest na odpuštění hříchů? A proč Ježíš přijímá Ducha svatého až po křtu, když byl z Ducha svatého už počat? A nebyl snad Ježíš Božím Synem už od věků, a ne až od křtu? Jestliže církev tento příběh, s nímž má křesťanská dogmatika nesporně, přesto přijala do biblického kánonu, je to nepochybně svědectví o jeho historické pravosti. Naproti tomu se do bible nedostalo tzv. Hebrejské evangelium, které církevní dogmatice vysloveně nadbílá. V něm byl Ježíšův křest vyličen tak, že i matka a bratři chtěli jít k Janovu křtu a vybízejí Ježíše, aby šel s nimi. On to však odmítá s tím, že nemá proč se dát křtít, když v ničem nezhrěšil – leč by se dopustil hříchu nevědomky. Rozdíl oproti kanonickému evangeliu je zde zřejmý a je z něj patrné i to, které podání je autentičtější.

A tak se věnujme více tomu autentickému biblickému textu než dogmatické tvorbě církve. Četli jsme: „Tu přišel Ježíš z Galileje k Jordánu za Janem, aby se dal od něho pokřtít.“ Z těch slov vyznívá jakási nenadállost. Kde se vzal, tu se vzal, přišel z Galileje Ježíš. Takto Matouš poprvé uvádí na scénu dospělého Ježíše.

Jan Křtitel jeho příchod dopředu avizoval slovy: „Lopata je v jeho ruce; a pročistí svůj mlat. Sekera je už na kořeni stromů; a každý strom, který nenese dobré ovoce, bude vyťat a hozen do ohně.“ Čekali bychom tedy, že Ježíš naváže na Janovo kázání a objeví se s lopatou a sekerou v ruce. Ale Ježíš přichází nejen tiše jako když na zem slétá holubice, ale dokonce se staví do jedné řady s čekateli na křest. Tím zaskočí i samotného Jana Křtitele.

Jan překvapeně říká Ježíšovi: „Já bych měl být pokřtěn od tebe, a ty jdeš ke mně?“ Janův údiv nad Ježíšovým počínáním je spojen i s příměsí pochybnosti: „Copak, Ježíši, nechápeš, že já se ti tady snažím připravit cestu, abys po mně mohl nastoupit, všemožně tě vyvyšuji a hlavně zdůrazňuji, že jsi větší než já, a ty teď ke mně přijdeš s prosbou o křest! Na tom jsme se přece nedomluvili. Jak já teď budu vypadat, když celou dobu kážu o křtu na odpuštění hříchů, chudáky pokřtyce odmítám křtít, protože žádné pokání nečiní, a teď přijdeš ty, a já tě mám pokřtít, jako bys byl kdovíjaký hříšník! Uvědomuješ si, co tím křtem před lidmi dáváš najevo? Že jsi stejný hříšník jako oni! Přece, aby za tebou lidé šli, musí věřit, že jsi lepší! Že jsi pro ně vzorem, něco jako farář! A ty se stavíš do jedné linie se všemi hříšníky jako jeden z nich!“

Jan byl zjevně Ježíšem přiveden do úzkých. Ježíš měl ovšem pro Jana pochopení, a říká mu: „Připust' to nyní, neboť tak je třeba, abychom naplnili všechno, co Bůh žádá.“ Jinými slovy, to co se tu děje, není tak zcela ve tvé moci, Jane. Tady se jedná o vysokou hru, o „vyšší zájem“ a ty nemáš právo do toho zasahovat. Ve křtu nejde jenom o lidské rozhodování, a už vůbec ne o tvoje rozhodnutí, komu křest udělíš a komu ne. Ty do toho nemůžeš příliš mluvit. Tady jde o to, abychom naplnili, co Bůh žádá. V řeckém textu, a tak to překládají i kraličtí, je řečeno: „abychom naplnili všelikou spravedlnost“.

Co se myslí tou spravedlností? Ježíš nemá na mysli spravedlnost tak, jak ji chápeme dnes, ve smyslu právní spravedlnosti, tzn. aby se každému dostalo po zásluze to, co si zaslouží. Neznamená to: Když spravedlivě tak spravedlivě, Ježíš má taky nárok na to, být pokřtěn. Ne. Nejde dokonce ani o to, že by Ježíš považoval Janův křest za další z Božích požadavků, kterým je nutno dostát, aby byl člověk pokládán za spravedlivého. Pojem „naplnění“ spravedlnosti má v evangeliu zcela speciální užití a znamená jednat v souladu s Božím plánem spásy. Tím plánem je obnovení spravedlivého řádu světa. Návrat ztraceného ráje. Návrat harmonického společenství člověka s Bohem. Toto společenství člověk ztratil, když podlehl ďábelskému pokušení, chtěl se učinit na Bohu nezávislým a sám se chtěl stát bohem, jak čteme na začátku bible. Boží plán spásy je opačný. Bůh se chce stát člověkem, aby byl lidem blíž. Chce být ve všem s námi solidární. V Božím plánu spásy nejde o to, jak by se mohl člověk stát Bohem, ale jak se Bůh stane člověkem. Ježíš bere na sebe naše tělo, bere na sebe naše bolesti, naše nemoci, bere na sebe naše hříchy. Stává se dítětem, je obřezán, pokřtěn, prožívá utrpení, bolest, strach, modlí se v úzkostech, je lidskou zlobou mučen, prožívá posměch, je lidmi odsouzen, je lidmi zabit. A na konci vstane z mrtvých. A křest je součástí této Boží identifikace s lidmi.

Ale možná, že je to ještě jinak. Že Ježíš svým činem přeznačuje Janův křest ve svátost podobně jako židovský hod Beránka ve svátost večere Páně a činí z něj zviditelnění Boží milosti zjevené na sobě samém. V Ježíšově křtu je podobně jako v poslední večeři zviditelněno ve zkratce vše, co pro nás Bůh ve svém Synu koná. Ježíš je ponořen do Jordánu tak, jak jednou bude jeho tělo uloženo do hrobu. Vše staré končí, hřích umírá. A z vody se noří tělo nové, nový vzkříšený život, život s Bohem a pro Boha. Ježíšův křest je tak předobrazem jeho smrti a vzkříšení, tak jako křest všech jeho následovníků. Přesně tak, jak to chápe apoštol Pavel v listu Římanům, když píše: „Nevíte snad, že všichni, kteří jsme pokřtěni v Krista Ježíše, byli jsme pokřtěni v jeho smrt? Byli jsme tedy křtem spolu s ním pohřbeni ve smrt, abychom - jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých slavnou mocí svého Otce - i my vstoupili na cestu nového života.“

Ježíš se tedy s námi spojuje i ve křtu a tak jako nad ním po křtu zaznělo: „Toto je můj milovaný Syn, jehož jsem si vyvolil“, tak nad každým křtěncem, přijímajícím ve křtu Krista za svého Pána zní slovo evangelia: „Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi.“

Bůh na Kristu ukazuje: „Podívejte se, toto je můj milovaný Syn. Takto vypadá pravý Syn Boží“ Přijmete-li jej, i vás Bůh přijme za syny a dcery Boží. V ep. Galatským čteme: „Vy všichni jste přece skrze víru syny Božími v Kristu Ježíši. Neboť vy všichni, kteří jste byli pokřtěni v Krista, také jste Krista oblékli.“ A tak nás křest ujist'uje: „Jsi milované Boží dítě! Tebe si Bůh vyvolil.“ Křest stvrzuje každému křtěnci: „Bůh tě miluje. Dává ti nový život v Kristu. On si tě vyvolil, abys byl jeho dítětem a svou lásku k tobě stvrzuje a zpečet'uje znamením křtu.“ A toto ujistění v nás utvrzuje znovu a znovu opakovanou svátostí chleba a vína. Svátost stolu Kristova nás vždy znovu ujist'uje: „Pohleď, toto pro tebe učinil Bůh. On tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.“

Modlitba: *Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života. A my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi ten Svatý Boží.*

Přímluvná modlitba: *Pane, ty jsi naše útočiště, naše pevná tvrz, v tebe doufáme. Prosíme, vysvobod' lidi od zlého, ode všeho zlobného. Přikryj nás svými perutěmi, pod tvými křídly máme útočiště; pavézou a krytem je nám tvoje věrnost. Dej, ať se nelekáme hrůzy noci ani šípů, který létá ve dne, moru, jenž se plíží temnotami, nákazy, jež šíří zlobou za poledne. Prosíme, zastav šíření nemoci, která postihuje svět. Dej moudrost lékařům, aby dovedli pomoci těm, kdo jsou nemocní. Vydej svým andělům příkaz, aby člověka chránili na všech jeho cestách. Dej nám vynáznout, když tě voláme, odpověz nám, buď s námi v soužení, ubraň nás a ukaž nám svoji spásu. Amen.*